

VIDĚT V OBYČEJNÉM NEOBYČEJNÉ ANEB DAR TŘÍ KRÁLŮ

Kázání ze soboty 5.2.2022 – br. Michal Balcar

Mé dnešní kázání bude o třech králich. Ano, vím, co si myslíte. Že jsem se o měsíc spletl. Ale my Londýnští přece svátek Králů slavíme, až když proběhne Běh Králů, takže moje načasování je bezchybné.

Problém s kázáním o třech králich leží jinde. Možná nebyli tři a určitě nebyli králové. Bible totiž jejich počet neuvádí. Počet tři se odvozuje od třech darů (Órigenés). Tři dary ovšem mohli přivést králové dva a nebo králů deset. To, co Bible ovšem uvádí, je jejich profese. Nebyli to totiž králové, nýbrž mudrci od Východu.

Když se narodil Ježíš v judském Betlémě za dnů krále Heroda, hle, mudrci od východu se objevili v Jeruzalémě a ptali se: „Kde je ten právě narozený král Židů? Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.“ Když to uslyšel Herodes, znepokojil se a s ním celý Jeruzalém; svolal proto všechny velekněze a zákoníky lidu a vyptával se jich, kde se má Mesiáš narodit. Oni mu odpověděli: „V judském Betlémě; neboť tak je psáno u proroka: „A ty, Betléme, v zemi judské, zdaleka nejsi nejmenší mezi knížaty judskými, neboť z tebe vyjde vévoda, který bude pastýřem mého lidu, Izraele.“ Tehdy Herodes tajně povolal mudrce a podrobně se jich vyptal na čas, kdy se hvězda ukázala. Potom je poslal do Betléma a řekl: „Jděte a pátrejte důkladně po tom dítěti; a jakmile je naleznete, oznamte mi, abych se mu i já šel poklonit.“ Oni krále vyslechli a dali se na cestu. A hle, hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo to dítě. Když spatřili hvězdu, zaradovali se velikou radostí. Vešli do domu a uviděli dítě s Marií, jeho matkou; padli na zem, klaněli se mu a obětovali mu přinesené dary – zlato, kadídlo a myrhu. Potom, na pokyn ve snu, aby se nevraceli k Herodovi, jinudy odcestovali do své země. (Mt 2, 1-12)

V textu Matoušova evangelia, které je jediné, jež mudrce zmiňuje, jsou dvě vodítka, která mají čtenáři při snaze porozumět, pomoci. Jsou to dvě drobná slůvka *hle*. To první je umístěno v polovině prvního verše. Upozorňuje nás, že to není samozřejmé, dokonce ani očekávatelné, že se zrovna títo muži objevili u Ježíšova narození. Nevíme o nich moc, ale co víme, vzbuzuje jisté rozpaky. Jednalo se bez pochyby o astrology. Tedy profesionály, kteří svou živnost založili na přesvědčení, že zásadní sdělení týkající se lidského života, je možné vyčíst z hvězd. A svou profesi brali natolik vážně, že kvůli této hvězdě byli ochotni z Východu (tedy asi z Mezopotámie) dorazit až do Jeruzaléma.

To první *hle* bylo překvapivé i pro pozdější církevní vykladače. Nejen překvapivé, ale dokonce pohoršující. Tak v 6. století byli mudrci překřtěni na krále Cesariem z Arles, od něhož tuto informaci převzala další tradice. A my se ptáme proč? Odpověď by znal pouze sám Cesarius, ale já si dovolím nabídnout svojí. Protože byli příliš obyčejní. Vlastně celý tenhle příběh je v něčem obyčejný. Obyčejné dítě se narodí v obyčejném městě. To dítě je tak obyčejné, že pro něj není ani místo v hospodě, natož v královském paláci. A přijdou se mu poklonit obyčejní astrologové od Východu.

Tři králové přinášejí dítěti dary. Ty dary nejsou obyčejné, ale ten hlavní neobyčejný dar dostali oni samotní. Je to dar vidět v obyčejném neobyčejné. A ten dar je základem celé křesťanské víry a naléhavě ho potřebujeme i my.

Klanění tří králů je jedním z častých motivů uměleckých děl. Ztvárnili ho Botticelli, Giotto i sám Leonardo. Ale v mé hlavě je nejvýraznějším uměleckým zpracováním tohoto motivu film Život Briana. Zápletka toho filmu spočívá v tom, že se na stejném místě narodí ve stejnou chvíli chlapci dva a mají tak trochu podobný osud. Ježíš a Brian. A tři králové nejprve přinesou dary Brianovi, aby vzápětí zjistili, že jsou ve špatném domě a všechno sbalili a přesunuli se k pravému králi. Jenže Bible to líčí jinak. Ten neobyčejnější je právě malý Ježíš.

Obyčejní mužové od Východu přicházejí poklonit se obyčejnému židovskému chlapci narozenému na obyčejném místě, protože dostali dar vidět, že to není obyčejný chlapec, ale budoucí král světa. A tady se objevuje druhé hle. Hvězda šla před nimi a zastavila se nad místem, kde bylo to dítě. A oni se zaradovali velikou radostí. Kdo dostane dar vidět v obyčejném neobyčejné, se dokáže radovat velikou radostí. Prosme o ten dar.

